

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1936.

Andra kammaren.

Nr 50.

Måndagen den 22 juni.

Kl. 10 f. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr andre vice talmannen.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 16 innevarande juni förda protokollen.

§ 2.

Enligt därom den 20 innevarande månad fattat beslut företogos nu val av dels tjugufyra valmän för utseende av riksdagens militieombudsmans efterträdare, dels ock sex suppleanter för dessa valmän; och befunnos vid valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr andre vice talmannen *Jeppson*,

» *Arne mark*,

» *Carleson*,

» *Cruse*,

» *Engberg*,

» *Eriksson* i Stockholm,

» *Gardell* i Gahns,

fru *Gustafson*,

herr *Hammarlund*,

» *Hansson* i Stockholm,

» *Holmdahl*,

» *Höglund*,

» *Johanson* i Hallagården,

» *Johansson* i Bro,

» *Karlsson* i Stockholm,

» *Leo*,

» *Lindqvist*,

» *Lundqvist*,

fru *Nordgren*,

herr *Ossbahr*,

» *Severin*,

» *Thorell*,

» *Törnkvist* i Karlskrona och

fröken *Wellin*,

var och en med 23 röster; samt till

suppleanter:

herr *Back*,

» *Hermansson*,

Andra kammarens protokoll 1936. Nr 50.

herr *Hansson* i Rubbestad,
» *Andersson* i Igelboda,
» *Nylander* och
» *Björling*,

var och en med 21 röster.

Ordningen mellan suppleanterna bestämdes, sådan den finnes här ovan angiven, genom lottning.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående paragraf omförmälda valen.

§ 4.

Föredrogs andra lagutskottets memorial, nr 59, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande andra lagutskottets utlåtande nr 58 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt samt i samband därmed väckta motioner m. m.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

§ 5.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 369, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken;

nr 370, i anledning av väckta motioner om anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande;

nr 371, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande vissa anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; och

nr 372, i anledning av väckt motion om rätt för arméns, kustartilleriets och flygvapnets reserver tillhörande förtidsavgången personal att utbekomma pensionens kapitaliserade värde;

från sammansatta stats- och andra lagutskottet, nr 379, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t dels i statsverkspropositionen, dels ock genom proposition nr 222 framställda förslag om anslag under femte huvudtiteln m. m.; samt

från bevillningsutskottet, nr 387, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, m. m.

§ 6.

Till bordläggning anmälades statsutskottets memorial, nr 171, angående statsregleringen för budgetåret 1936/1937.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 10.18 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 26 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 17, den 18 och den 19 innevarande juni.

§ 2.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 171, angående statsregleringen för budgetåret 1936/1937.

Punkterna 1—13.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 14.

Lades till handlingarna.

Punkten 15.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 3.

Upplästes ett till kammaren inkommet protokoll, så lydande:

År 1936 den 22 juni sammanträdde de av riksdagen utsedda valmän för att — sedan byråchefen F. G. S. Centerwall, som den 19 innevarande månad kallats och utnämnts till statsråd, av sagt sig det honom vid innevarande riksdag meddelade uppdrag att vara riksdagens militieombudsmans efterträdare — utse annan behörig man därtill; och befunnos efter valförrättningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren J. O. Hagander	med 30 röster,
» Nyrén, Sigurd, häradshövding, f. d. revisionssekreterare,	» 1 röst;

i följd varav herr revisionssekreteraren J. O. Hagander blivit utsedd till militieombudsmannens efterträdare.

Carl Lindhagen.

Ola Jeppsson.

A. W. Rydberg.

Otto Holmdahl.

Jämte det detta protokoll lades till handlingarna, beslöt kammaren, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av kammarens protokoll under-

rättas om valet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna avgiva förslag dels till förordnande för den valde, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.8 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 27 juni.

Kl. 11 f. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr andre vice talman-
nen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 20 innevarande juni.

§ 2.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 373, i anledning av vissa framställningar under riksstatens fjärde huvud-
titel rörande anslag för budgetåret 1936/1937;

nr 374, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående tillfällig löne-
förbättring under budgetåret 1936/1937 för viss personal inom den civila
statsförvaltningen m. m. jämte en i ämnet väckt motion;

nr 380, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda fram-
ställning om anslag till oförutsedda utgifter;

nr 381, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda fram-
ställning om anslag till räntor å statsskulden m. m.;

nr 382, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under ut-
gifter för kapitalökning gjorda framställning om anslag till statsverkets fond
av rusdrycksmedel;

nr 383, i anledning av väckt motion om befrämjande av skärgårdsområdenas
elektrifiering;

nr 384, i anledning av väckta motioner om befrämjande av exporten och
avsättningen i övrigt av gatsten m. m.;

nr 385, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda fram-
ställning om anslag till fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kredit-
kassan av år 1922;

nr 386, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen och i pro-
positionen nr 267 gjorda framställningar om anslag till avbetalning å stats-
skulden m. m.;

nr 388, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1936/1937 till arbetsrådet;

nr 389, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående bidrag till skattetyngda kommuner;

nr 390, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående ytterligare avsättning till bankinspektionens fond;

nr 391, i anledning av väckta motioner om viss retroaktiv tillämpning av beslut rörande Linköpings stads placering i dyrortshänseende;

nr 392, i anledning av viss i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjord framställning i fråga om nämnda huvudtitels kommittéanslag;

nr 393, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter;

nr 394, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till extra utgifter under fjärde huvudtiteln avd. Flygvapnet;

nr 395, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter;

nr 396, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter;

nr 397, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjunde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter;

nr 398, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställning angående anslaget till extra utgifter;

nr 399, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter;

nr 400, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medel till vägtrafikmyndighetens verksamhet under budgetåret 1936/1937 jämte en i ämnet väckt motion;

nr 401, angående statsregleringen för budgetåret 1936/1937;

nr 402, med överlämnande av riksstat för budgetåret 1936/1937; och

nr 422, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tredje huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till extra utgifter; samt

från andra lagutskottet:

nr 418, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt med mera, dels ock väckta motioner angående lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder med mera;

nr 419, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående yrkesmässig trafik med automobil, dels ock väckta motioner om viss ändring i gällande motorfordonsförordning;

nr 420, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till motorfordonsförordning och vägtrafikstadga; och

nr 421, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning om arbetsavtal m. m.

Vidare anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag:

dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 403, angående val av fullmäktige i riksbanken och suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank; och

nr 404, angående val av fullmäktige i riksgäldskontoret och suppleanter för fullmäktige i samma kontor;

dels ock till riksdagens förordnanden:

nr 405, för bankdirektören Ivar Rooth att vara fullmäktig i riksbanken;

nr 406, för ledamoten av riksdagens andra kammare, förutvarande statsrådet herr Per Edvin Sköld att vara fullmäktig i riksbanken;

nr 407, för bankrådet Harald Robert Wahlgren att vara förste suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;

nr 408, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Per Conrad Jons-son att vara andre suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;

nr 409, för ledamoten av riksdagens första kammare, förutvarande statsrådet David Hansén att vara tredje suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;

nr 410, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Anders Anderson i Råstock att vara fullmäktig i riksgäldskontoret;

nr 411, för ledamoten av riksdagens andra kammare förutvarande statsministern herr Per Albin Hansson i Stockholm att vara fullmäktig i riksgäldskontoret;

nr 412, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Karl Artur Ryberg att vara fullmäktig i riksgäldskontoret;

nr 413, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Karl Hilding Magnusson i Skövde att vara förste suppleant för riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret;

nr 414, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Ernst Gustaf Eugén Eriksson i Stockholm att vara andre suppleant för riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret; samt

nr 415, för ledamoten av riksdagens andra kammare herr Carl Olof Harald Andersson i Dunker att vara tredje suppleant för riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret.

Ytterligare anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag

dels, nr 416, till riksdagens skrivelse till Konungen angående nytt val av efterträdare åt riksdagens militieombudsman,

dels ock, nr 417, till riksdagens förordnande för revisionssekreteraren J. O. Hagander att vara riksdagens militieombudsmans efterträdare.

§ 3.

Härpå anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till Sveriges riksdags beslut å innevarande lagtima riksmöte.

§ 4.

Hans excellens herr statsministern *Pehrsson* föredrog Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen angående förordnande av statsrådsledamöter att uppläsa Kungl. Maj:ts beslut om avslutande av innevarande års lagtima riksdag, innefattande, bland annat, att Kungl. Maj:t förordnat hans excellens herr statsministern *Pehrsson* att i riksdagens andra kammare uppläsa ifrågavarande beslut.

Härefter lämnade herr andre vice talmannen ånyo ordet till hans excellens herr statsministern *Pehrsson*, som uppläste Kungl. Maj:ts öppna brev till riksdagen om avslutande av innevarande års lagtima riksdag, så lydande:

Kungl. Maj:ts öppna brev till riksdagen om avslutande av innevarande års lagtima riksdag; givet Stockholms slott den 26 juni 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed giva riksdagen till känna Sitt beslut, att innevarande års lagtima riksdag skall avslutas den 27 juni 1936.

GUSTAF.

Thorwald Bergqvist.

§ 5.

Herr **andre vice talmannen** tog nu avsked av kammarens ledamöter med följande ord: Mina damer och herrar! Den väldiga arbetsbörda, som riksdagen under sista tiden avverkat, föranleder mig att yttra några ord om vårt arbets-sätt.

Ända fram till början av juni månad gick arbetet i kammaren ovanligt lugnt och fridfullt. Ibland fanns vid de ordinarie plenidagarna icke ens några ärenden att behandla, men på sista tiden hopade sig en stor mängd synnerligen omfattande och viktiga ärenden på kamrarnas bord. Därmed inträdde, som en huvudstadstidning mycket riktigt anført, orimliga förhållanden. För att riksdagen skulle kunna avslutas före det nya budgetårets ingång måste således en onaturlig forcering av ärendenas behandling äga rum. En arbetsordning, som framtingar ett dylikt förfaringssätt, måste vara felaktig. Frågan om riksdagsarbetets jämnare fördelning tillhör därför det område av riksdagens arbetsformer, som snarast möjligt bör upptagas till allvarlig prövning.

Med beklagande finna vi, att kammarens avhållne talman på grund av sjukdom icke kunnat infinna sig här i dag. Jag är förvissad därom, att jag uttrycker kammarens enhälliga mening, då jag uttalar den förhoppningen, att talman Sävström måtte under sommaren i fullaste mått återvinna hälsa och krafter, så att han under kommande riksdag åter kan med sin beprövade skicklighet leda kammarens förhandlingar.

Förste vice talmannen, herr Magnusson i Tumhult, har låtit antyda, att han inte ämnar mottaga kandidatur vid valet i höst. Om så blir fallet, vill jag vid detta tillfälle framföra till honom mitt och kammarens tack för den stora insats i riksdagsarbetet, som han under sin långa riksdagsmannabana gjort.

Å talmannens, förste vice talmannens och egna vägnar tackar jag för det överseende och den välvilja, som kommit oss till del under vårt utförande av befattningen att leda kammarens förhandlingar.

Slutligen ber jag få tillönska Eder alla liksom även de frånvarande, i den mån mina ord kunna nå dem, en god och angenäm sommar.

Härpå svarade herr **Hansson** i Stockholm: Herr andre vice talman! Helt plötsligt står jag här som kammarens ålderspresident för en dag. Jag använder emellertid gärna tillfället att till presidiet framföra kammarens hjärtliga tack för presidiets ledning av våra förhandlingar under mycket ansträngande dagar och önska presidiets medlemmar en angenäm sommar.

Jag ber Eder, herr andre vice talman, att till talman Sävström framföra våra varmaste hälsningar och våra livligaste önskningar att snart få återse honom frisk i arbetet.

Herr andre vice talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter avskedshälsningar samt åtskildes.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 3 juli.

Kl. 12 på dagen.

Jämlikt bestämmelse i § 14 ordningsstadgan för riksdagens andra kammare hade tillkännagivande blivit vederbörligen utfärdad därom, att justering av de kammarens protokoll, vilka vid riksdagens avslutande återstodo ojusterade, komme att denna dag kl. 12 på dagen försiggå i kammarens justeringsrum; och tillstädeskommo på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

herr Anderson i Råstock,

» Laurén och

» Wallén.

De protokoll, som hållits vid kammarens sammanträden den 22, den 26 och den 27 nästlidna juni, upplästes och blevo av kammarens tillstädesvarande ledamöter godkända.

In fidem

Per Cronvall.